



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Kamila Zacharz

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie **M. M.**

skazanej z art. 224 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na rozprawie w dniu 23 stycznia 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 27 lutego 2025 r., sygn. akt IV Ka 1975/24

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej

z dnia 18 lipca 2024 r., sygn. akt II K 161/23,

1. uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w części z punktu I ppkt 4 oraz punktu II w zakresie, w jakim utrzymano w mocy nawiązki z punktu III wyroku Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej oraz uchyla punkty II i III wyroku Sądu Rejonowego;

2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

Michał Laskowski Zbigniew Puskarski Andrzej Stępka

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej, wyrokiem z dnia 18 lipca 2024 r., sygn. II K 161/23, uznał M. M. za winną tego, że „w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, działając ze skutkiem w [...]:

1. 04 listopada 2020 r. w wiadomości mejlowej kierowała groźbą bezprawną spowodowania postępowania karnego wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...], w celu zmuszenia go do udzielenia informacji w ramach czynności służbowych, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu samorządu terytorialnego Gminy [...], jednocześnie znieważając Z. M., jako funkcjonariusza publicznego podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych Sekretarza Gminy, zarzucając mu zachowanie przestępcze, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
2. 15 listopada 2020 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] groźbą bezprawną spowodowania postępowania karnego o przestępstwo z art. 231 k.k. wobec funkcjonariuszy publicznych Urzędu Miasta w [...] w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowych, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu samorządu terytorialnego Gminy [...], jednocześnie znieważając Z. M., jako Sekretarza Gminy i S. 1. L. jako Burmistrza Miasta podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych zarzucając im zachowania przestępcze na swoją szkodę, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
3. 25 listopada 2020 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] groźbą bezprawną spowodowania postępowania karnego o przestępstwo z art. 231 k.k. i inne w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji

samorządu terytorialnego Gminy [...], jednocześnie znieważając Z. M. podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych zarzucając mu zachowanie przestępcze, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

4. 11 maja 2021 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] i W. C. Inspektora Urzędu Miasta [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego w celu zmuszenia adresatów do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], jednocześnie znieważając Z. M. i W. C. podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, zarzucając im zachowanie przestępcze, a nadto W. C. nienależyte i propagandowe wykonywanie obowiązków służbowych, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
5. 11 maja 2021 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego z art. 231 k.k. oraz ustawy Prawo prasowe w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej,

czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], jednocześnie znieważając Z. M. podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych zarzucając mu zachowanie przestępcze, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w z w. z art. 11 § 2 k.k.;

6. 17 maja 2021 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] i W. C. Inspektora Urzędu Miasta [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego w celu zmuszenia adresatów do udzielenia informacji w ramach czynności służbowych, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

7. 31 maja 2021 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k. i art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
8. 01 czerwca 2021 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k. i art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
9. 17 grudnia 2021 r. w wiadomości mejlowej kierowała wobec Z. M. Sekretarza Gminy [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego, w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], jednocześnie znieważając Z. M. podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych Sekretarza Gminy, zarzucając mu działanie w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu utrzymanie władzy, a nadto nazywając chaotycznym, niezrozumiałym, nietransparentnym i mataczącym przed opinią publiczną, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
10. 20 grudnia 2021 r. w wiadomości mailowej kierowała do Z. M. Sekretarza Gminy i W. C. Inspektora Urzędu Miasta [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego, w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], jednocześnie znieważając W. C. podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych Inspektora Urzędu Gminy, zarzucając mu działalność przestępczą oraz nieuczciwą konkurencję

wydawniczą, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

11. 9 września 2022 r. w wiadomości mejlowej kierowała do S. 1. L. Burmistrza Miasta [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego, w celu zmuszenia adresata do udzielenia informacji w ramach czynności służbowej, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k., art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
12. 23 września 2022 r. kierowała do S. 1. L. Burmistrza Miasta [...] i Z. M. Sekretarza Gminy [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego, w celu zmuszenia adresatów do udzielenia informacji w ramach czynności służbowych, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...], co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k. i art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
13. 26 października 2022 r. kierowała do S. 1. L. Burmistrza Miasta [...] i Z. M. Sekretarza Gminy [...] oraz W. C. Inspektora Urzędu Miasta [...] groźbę bezprawną spowodowania postępowania karnego, w celu zmuszenia adresatów do udzielenia informacji w ramach czynności służbowych i do wycofania skierowania zawiadomienia o przestępstwie, czym wywierała wpływ - poprzez dezorganizację pracy - na czynności urzędowe organu administracji samorządu terytorialnego Gminy [...]”, co stanowi występki z art. 224 § 2 k.k. i art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”

i przyjmując, że czyny te stanowią ciąg przestępstw wymierzył jej karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie.

Na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. Sąd zobowiązał oskarżoną do przeproszenia Z. M., S. 1. L. i W. C. na piśmie w terminie miesiąca od uprawomocnienia się wyroku (punkt II części dyspozytywnej wyroku).

Na podstawie art. 46 § 2 k.k. Sąd orzekł ponadto od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonych Z. M., S. 1. L. i W. C. nawiązki po 5000 złotych (punkt III części dyspozytywnej wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji obrońców oskarżonej, Sąd Okręgowy w Krakowie, wyrokiem z dnia 27 lutego 2025 r., sygn. IV Ka 1975/ 24, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował z ciągu przestępstw opisanego w punkcie I czyn opisany w podpunkcie 4 i na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w związku z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie karne co do tego czynu, przy wyeliminowaniu z jego opisu zwrotów o wywieraniu wpływu na czynności urzędowe organu samorządu terytorialnego i znieważaniu Z. M. i zakwalifikował ten czyn jako występki z art. 224 § 2 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k.

Sąd wyeliminował ponadto z opisu pozostałych czynów objętych ciągiem przestępstw w punkcie I zwroty o wywieraniu wpływu na czynności urzędowe organu samorządu terytorialnego i znieważaniu wskazanych w nim osób, precyzując przy tym czas popełnienia jednego z czynów i kwalifikując czyny te jako występkę z art. 224 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy w Krakowie przyjął nadto jako podstawę kary wymierzonej oskarżonej art. 224 § 2 k.k. w związku z art. 91 § 1 k.k. i art. 37a § 1 k.k., stosując brzmienie ustawy obowiązujące do dnia 30 września 2023 r. w związku z art. 4 § 1 k.k. i wymierzoną karę ograniczenia wolności obniżył do 8 miesięcy.

Sąd odwoławczy obniżył ponadto nawiązki orzeczone w punkcie III wyroku Sądu Rejonowego na rzecz Z. M. do 3000 złotych i na rzecz S. 1. L. i W. C. do kwot po 1500 złotych. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymany został w mocy.

Kasację od tego wyroku na korzyść M. M. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w zakresie:

1. pkt I ppkt 4, którym orzeczone w punkcie III wyroku Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z dnia 18 lipca 2024 r. o sygnaturze akt II K 161/23 nawiązki obniżono:
 1. na rzecz Z. M. do kwoty 3. 000 złotych,
 2. na rzecz S. 1. L. i W. C. do kwot po 1.500 złotych;

3. pkt II, którym utrzymano w mocy orzeczony w punkcie II wyroku Sądu I instancji wobec oskarżonej obowiązek przeproszenia Z. M., S. L., W. C. na piśmie w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się wyroku.

Rzecznik Praw Obywatelskich zarzucił wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów postępowania, „to jest:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez niewłaściwe przeprowadzenie przez Sąd odwoławczy kontroli instancyjnej i nienależyte rozważenie ujętego w apelacji obrońcy oskarżonej - adw. A. S. zarzutu „rażącej niewspółmierności kary” polegającego „na zasądzeniu niewspółmiernie wysokiej nawiązki w wysokości 5000 zł na rzecz każdego z pokrzywdzonych”, co skutkowało jedynie obniżeniem wysokości nawiązek orzeczonych wobec M. M. na rzecz Z. M., S. 1. L. i W. C., podczas gdy prawidłowe rozpoznanie owego zarzutu doprowadziłoby do wniosku, iż nie jest dopuszczalne orzeczenie od oskarżonej nawiązek na rzecz tych osób, gdyż osoba fizyczna nie może być pokrzywdzonym przestępstwem z art. 224 § 2 k.k., co w konsekwencji zaowocowałoby uchynieniem pkt III zaskarżonego wyroku;
2. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 447 § 1 k.p.k. poprzez niewłaściwe przeprowadzenie przez Sąd odwoławczy kontroli instancyjnej zaskarżonego w całości na korzyść oskarżonej wyroku Sądu I instancji, co skutkowało utrzymaniem w mocy punktu II wyroku, którym orzeczono, na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k., wobec M. M., obowiązek przeproszenia Z. M., S. L., W. C. na piśmie w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się wyroku, w sytuacji gdy konieczne było uchynienie wyroku Sądu *meriti* w owym punkcie, albowiem orzeczenie powyższego środka probacyjnego nie było dopuszczalne z uwagi na to, iż na gruncie art. 224 § 2 k.k. osoba fizyczna nie może być pokrzywdzonym.”

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchynienie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji w punkcie I ppkt 4 oraz w punkcie II w zakresie, w jakim utrzymał w mocy orzeczone nawiązki w punkcie III wyroku Sądu *meriti*, a także o uchynienie wyroku Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej w punktach II oraz III.

W odpowiedzi na kasację obrońca skazanej wniosła o uwzględnienie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest zasadna. Sąd Okręgowy przyjął, że M. M. popełniła ciąg 12 przestępstw z art. 224 § 2 k.k. w warunkach art. 91 § 1 k.k. Powoduje to, że niezasadnie uznano Z. M., S. 1. L. i W. C. za pokrzywdzonych. Przedmiotem ochrony czynu z art. 224 § 2 k.k. nie jest bowiem dobro osób fizycznych a prawidłowość funkcjonowania instytucji, a także prawidłowość realizowania czynności funkcjonariusza publicznego. Nie mieści się w tym przedmiocie wolność osobista, lecz swoboda związana wyłącznie ze sprawowaniem funkcji i jej wyłącznie dotycząca. Sąd Najwyższy orzekający w przedmiotowej sprawie podziela pogląd w tej materii wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. II KK 273/21. Uznano wtedy, że chociaż przedmiotem czynności wykonawczej jest osoba funkcjonariusza, to przedmiot ochrony (zamachu) przestępstwa z art. 224 § 2 k.k. nie obejmuje osoby fizycznej, lecz funkcjonowanie instytucji i swobodę wyboru postępowania jej funkcjonariusza i to wyłącznie w zakresie sprawowanej funkcji. O ile zatem sprawca oddziałuje na osobę funkcjonariusza, to funkcjonariusz ten nie może być pokrzywdzonym. Pokrzywdzoną w wypadku przestępstwa z art. 224 § 2 k.k. jest jedynie instytucja, której dobro naruszono.

Skoro Sąd Rejonowy niezasadnie uznał Z. M., S. 1. L. i W. C. za pokrzywdzonych, to niezasadnie również zasądził na ich rzecz nawiazki i zobowiązał oskarżoną do ich przeproszenia, przeprosiny na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. (podstawa rozstrzygnięcia z punktu II wyroku Sądu Rejonowego) adresowane być bowiem mogą wyłącznie w stosunku do pokrzywdzonego.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został zaskarżony w całości przez obu obrońców M. M.. Zobowiązywało to Sąd odwoławczy do rozpoznania sprawy nie tylko w granicach podniesionych zarzutów, ale także w zakresie szerszym, biorąc pod uwagę między innymi treść art. 440 k.p.k. Sąd Okręgowy, zmieniając zaskarżony wyrok, rozważyć powinien czy wobec zakwalifikowania zachowań oskarżonej wyłącznie z art. 224 § 2 k.k. trafnie uznano Z. M., S. 1. L. i W. C. za pokrzywdzonych, a w związku z tym, czy zasadne było orzeczenie nawiazek na ich rzecz i zobowiązanie do ich przeproszenia. Tymczasem po korekcie kwalifikacji prawnej

przypisanych M. M. czynów, obniżeniu wymierzonej kary ograniczenia wolności i wysokości zasądzonych kosztów, Sąd odwoławczy zmienił jedynie wymiar orzeczonych nawiązek, w pozostałej części utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.

Rozstrzygnięcie takie stanowiło rażące naruszenie przepisów prawa wskazanych w zarzucie kasacji i wywarło istotny wpływ na treść zaskarżonego nią wyroku. Obligowało to Sąd Najwyższy do uwzględnienia kasacji i uchylenia wadliwych orzeczeń zawartych w wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i wyroku Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej. Nie zachodziła przy tym potrzeba wydania orzeczenia następczego. Sama eliminacja wadliwych rozstrzygnięć z obrotu prawnego doprowadziła bowiem do sanacji zaistniałych naruszeń prawa.

[J.J.]

Michał Laskowski Zbigniew Puskarski Andrzej Stępka